ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

Ἰδιοκτήτης Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ | ΕΤΟΣ ΙΓ'. ΑΡΙΘΜΟΣ 4179 | ΑΘΗΝΑΙ, Δευτέρα, 20 Σεπτεμβρίου 1893 | ΤΙΜΑΤΑΙ ΛΕΠΤΑ 10 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Σοφοκλέους

ΣΗΜΕΡΟΝ 20 Σεπτεμβρίου.— Εὐσταθίου τοῦ μεγ., Ἀγαπίου μ. — Ἀν. ἡλ. ὥρ. 5, λ. 56.— Δύσις ὥρ. 5, λ. 42.

ΑΥΡΙΟΝ 21 Σεπτεμβρίου.—Κοδράτου, ἀπ. καὶ Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. — Ἀνατ. ἡλ. ὥρ. 5. λ, 57.— Δύσις ὥρ. 5, λ. 40.

Σελήνης τελευταῖον τέταρτον.

„ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ"
ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐξωτερικοῦ	φρ. χρ.	45
» (μετὰ Ρωμηοῦ) »	»	50
Ἐσωτερικοῦ	δρ. ν.	30
(διὰ δημοσ. ὑπαλλήλ.) »		25

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΓΙΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 4 0/0
5,000,000 ΛΙΡΩΝ ΣΤΕΡΛΙΝΩΝ

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, τῇ ἐντολῇ τῶν ἐν Λονδίνῳ κ. Κ. Ι. Χάμπρο καὶ Υἱοῦ, εἰδοποιεῖ τοὺς κατόχους ὁμολογιῶν τοῦ Δανείου 4 ο/ο 1889, ὅτι ἡ ἀνταλλαγὴ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9 τοκομεριδίου, λήξεως 19 7βρίου (1 Ὀκτωβρίου) ἑ. ἔ. διὰ προσωρινῶν τίτλων (scrips) τοῦ δανείου 5 ο/ο 1893 (Funding Loan) ἄρχεται παρ' αὐτῇ ἀπὸ τῆς 20/2 8βρίου ἑ. ἔ. ἐπὶ προσαγωγῇ τῶν σχετικῶν τοκομεριδίων καταγεγραμμένων εἰς τὰ ὑπὸ τῆς ἰδίας Τραπέζης χορηγούμενα δελτία.

(Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Τραπέζης Κ/πόλεως.)

Παρακαλεῖται ὁ κ. Ἠλίας Βουλπιώτης νὰ διέλθῃ τῶν γραφείων μας.

ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ

Μέγας εἶ Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου! Ὁ κ. Τρικούπης ἑτοιμάζει τὸ φράκον του! Τὸν περιστοιχίζει, λέγει, ἰσχυρὰ καὶ ἀκλόνητος ἡ πλειονοψηφία τῆς 3ης Μαΐου. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ πτοηθέντες ἐκ τῆς φυγῆς του καὶ ἐγκαταλείψαντες αὐτόν, ἐπανέρχονται τώρα εἰς τὴν ποίμνην των, ὡς ἀποπλανηθέντα πρόβατα, καὶ διαβεβαιοῦν τὸν κ. πρόεδρον περὶ τῆς ἀφοσιώσεώς των, ὁμολογοῦντες πίστιν καὶ μετάνοιαν, καὶ ἴσως ἴσως ζητοῦν καὶ συγγνώμην, διότι ἐκ τῆς φυγῆς τοῦ κριοῦ πέπονος ἐπλανήθησαν. Καὶ ὁ κ. Τρικούπης καμαρώνει καὶ δεικνύει εἰς τὸν κόσμον τὴν πλειονοψηφίαν του, ἕτοιμος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀρχὴν διὰ νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ νέον του πρόγραμμα, περὶ τῆς πατρότητος τοῦ ὁποίου τρεῖς ἐρίζουν ἄνδρες, ὅπως περὶ τῆς πατρίδος τοῦ Ὁμήρου αἱ ἑπτὰ πόλεις.

Τὸ πρᾶγμα καταντᾷ καὶ ὀλίγον ἀστεῖον. Ὁ κ. Τρικούπης μὲ πλειονοψηφίαν, ὁ κ. Τρικούπης μὲ ἑκατομμύρια, ὁ κ. Τρικούπης μὲ φορτία χρυσοῦ—μόνον χρυσοῦ, διότι ὁ ἄργυρος ἐξέπεσε τώρα—καὶ ἡ βουλὴ νὰ τὸν ὑποδέχεται, ὅπως εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς σύνοδον, καὶ τὰ ἀκροατήρια νὰ κραυγάζουν: Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος! καὶ εἰς τὸ παλάτι νὰ τὸν περιμένουν μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας! Βεβαίως τὰ πράγματα αὐτὰ δὲν τὰ πιστεύει ὁ κ. Τρικούπης· αὐτὸ τοὐλάχιστον μᾶς ἐγγυᾶται ἡ νοημοσύνη του. Ἀλλ' ὁ κ. Τρικούπης, ἂν δὲν ἐδιδάχθη ὑπὸ τῆς πείρας, τίποτε ὀρθὸν διὰ τὴν οἰκονομικὴν πολιτικήν, τίποτε σωστὸν διὰ τὴν διοίκησιν, ἐδιδάχθη ὅμως πολλὰ περὶ τοῦ τρόπου τοῦ συγκρατεῖν τὴν πλειονοψηφίαν. Ἔμαθε ὁ κ. Τρικούπης ὅτι τὸ κόμμα δὲν πρέπει νὰ φοβίζεται, καὶ ἡ θρασύτης ὑπῆρξε πάντοτε τὸ σπουδαιότερον μέσον συγκεντρώσεως φίλων. Μήπως τάχα δὲν διεβεβαίωνε βασιλείαν καὶ πλειονοψηφίαν ὅτι τὸ τελευταῖον δάνειον ἦτο γεγονός, καθ' ἣν ὥραν αὐτὸς ἑτοίμαζε τὰ μπαγάκια του; Εἰς ἐνέργειαν λοιπὸν καὶ πάλιν τὸ ἴδιον ὅπλον. Τίς οἶδε, κάτι ἠμπορεῖ νὰ βγῇ. Καὶ ἂν δὲν βγῇ καλὸν δι' αὐτόν, ἂς εἶνε καὶ κακὸν διὰ τοὺς ἄλλους. Καὶ τοῦτο κέρδος εἶνε. Καὶ ἰδοὺ καὶ πάλιν ὁ κ. Τρικούπης ὁ αὐτός, μὲ τὸ ἴδιον προσωπεῖον, ἀδιαφορῶν ἂν τοῦ ἐξεσχίσθη τὴν 27 Ἀπριλίου καὶ ἐπεφάνη εἰς τὸν κόσμον ὅλον ἡ γνησία του μορφή. Καὶ πάρτε ἑκατομμύρια ἀπ' ἐδῶ, καὶ πάρτε ἑκατομμύρια ἀπ' ἐκεῖ, καὶ νὰ εἰς τὴν Τράπεζαν κάμποσα διὰ τὴν ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, καὶ νὰ καὶ ἄλλα διὰ τὴν αὔξησιν τῶν μετοχικῶν της κεφαλαίων, καὶ νὰ καὶ ἄλλα ἀκόμη διὰ τὴν σύστασιν Κτηματικῆς Τραπέζης—αὐτὰ μάλιστα πολὺ γρήγορα, διὰ νὰ προφθάσουν οἱ σταφιδοκτήμονες νὰ καλλιεργήσουν τὰ κτήματά των.— Καὶ ἀφοῦ ἐξεμπέρδευσεν ὁ κ. Τρικούπης μὲ τὴν ἀρίθμησιν τῶν χρυσῶν του ἑκατομμυρίων, μετρεῖ τώρα καὶ τοὺς ἀσημένιους του βουλευτάς, καὶ εὑρίσκει καὶ τούτους ἐπαρκεῖς διὰ νὰ κάμῃ τὴ δουλειά του, ὅπως εὑρίσκει καὶ τὰ ἑκατομμύρια! Δὲν ἔχομεν λοιπὸν δίκαιον θαυμάζοντες τὸ μεγαλεῖον τοῦ Κυρίου καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ;

Ὅλα αὐτὰ βεβαίως τὰ φαντασιοκοπήματα τοῦ κ. Τρικούπη δὲν ἀξίζουν πολλὴν κουβένταν· καὶ ὁ ἴδιος δὲν πιστεύομεν νὰ τὰ θεωρῇ ἄξια συζητήσεως. Ἐπῆραν ὅμως οἱ ἄνθρωποι — καὶ ἄλλοι ἀντιπολιτευόμενοι— τὸν κατήφορον, καὶ νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ τοὺς σταματήσωμεν εἰς τοὺς περὶ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς πλειονοψηφίας ὑπολογισμούς των. Τί θὰ πράξῃ ἡ Βουλὴ μεθαύριον, κανεὶς ἀληθῶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ βεβαιώσῃ ἀκόμη. Ἂν ὅμως ὁ κ. πρωθυπουργὸς δὲν ἠμπορῇ νὰ δώσῃ ἐπίσημον διαβεβαίωσιν περὶ κυβερνητικῆς πλειονοψηφίας, τοῦτο βεβαίως δὲν σημαίνει καὶ ὅτι ἡ κυβέρνησις θὰ μειονοψηφήσῃ· πολὺ δὲ περισσότερον δὲν σημαίνει ὅτι θὰ πλειονοψηφήσῃ ὁ κ. Τρικούπης.

Ὑφ' ἃς συνθήκας διατελοῦν σήμερον τὰ πράγματα, πᾶσα ἀβεβαιότης περὶ τῆς πορείας τὴν ὁποίαν θὰ ἀκολουθήσουν πολλοὶ βουλευταὶ εἶνε πολὺ φυσική. Ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν ἦτο ἡ σωτηρία τοῦ τόπου ἄνευ χρεωκοπίας. Τὴν ἐκπλήρωσιν ὅμως τοῦ προγράμματος τούτου ἀνέλαβε καὶ ὑπόσχεται νὰ φέρῃ εἰς πέρας ἡ ἐνεστῶσα κυβέρνησις, μετὰ τὴν λιποταξίαν τοῦ κ. Τρικούπη. Μετὰ ταύτης ἄρα μόνον ἐπιβάλλεται σύμπραξις εἰς τὴν πλειονοψηφίαν, ἐφόσον ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀρχηγοὶ καὶ ἀρχηγίσκοι διαφιλονεικοῦν τὸ μπαριάκι τῆς χρεωκοπίας. Τοῦτο δὲν ἠμποροῦν, νομίζομεν, νὰ παρίδουν οἱ βουλευταὶ—ἀφοῦ διὰ τοῦτο ἐξελέγησαν—κανεὶς δὲ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ μετὰ λόγου ὅτι ἡ θέσις αὐτῶν εἶνε πλησίον τῆς κυβερνήσεως.

Ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ οἱ διστακτικοί, ὑπάρχουν καὶ οἱ ἐπιφυλάσσοντες εἰς ἑαυτοὺς ἐλευθερίαν ἐνεργείας, τὴν ὁποίαν θὰ κανονίσουν εἰς τὴν καθ' ἕκαστον συζήτησιν τῶν μέτρων τῆς κυβερνήσεως. Πόσοι καὶ ποῖοι εἶνε οὗτοι, δὲν εἶνε τῆς παρούσης ὥρας νὰ εἴπωμεν. Ἐὰν ὅμως ἡ κυβέρνησις δὲν θέλῃ νὰ δώσῃ ἐπίσημον διαβεβαίωσιν ὅτι ἔχει δεδηλωμένην πλειονοψηφίαν, ἀλλ' ἡ ἐξέτασις τῶν πραγμάτων πείθει ὅτι αὕτη θὰ συνταχθῇ μετὰ τῆς κυβερνήσεως, ἀφοῦ συντάσσεται, ἐκ τῶν πραγμάτων, εἰς τὴν ἐντολὴν τὴν ὁποίαν ἔλαβε παρὰ τῶν ἐκλογέων της.

Ὁσονδήποτε ὅμως ἀβεβαίαν καὶ ἂν ὑποθέσωμεν τὴν στάσιν τῆς πλειονοψηφίας, ἓν εἶνε βέβαιον, τὸ ὁποῖον γνωρίζει πολὺ καλὰ καὶ ὁ κ. Τρικούπης, ὅτι ἂν δὲν σταθῇ ἡ κυβέρνησις αὐτή, καμμία ἄλλη δὲν ἠμπορεῖ νὰ σταθῇ κοινοβουλευτικῶς. Θὰ σταθῇ τάχα ὁ κ. Τρικούπης μὲ τοὺς 60 ἢ 70 του, καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι θὰ ἔχῃ τόσους; Ἀλλ' ἂν δὲν σταθῇ ἡ κυβέρνησις αὐτή, δὲν ἠμπορεῖ νὰ σταθῇ οὔτε ἡ Βουλή. Τοῦτο εἶνε ἀδιαφιλονείκητον. Ἡ ἐντολὴ αὐτῆς δὲν εἶνε νὰ διαρρυθμίσῃ τὰ οἰκονομικὰ ὅπως θέλει. Ὅταν τὴν ἐξέλεγεν ὁ λαός, ἐφώναζε, «κάτω οἱ χρεωκόποι». Πῶς λοιπὸν ἠμπορεῖ νὰ σταθῇ παραγνωρίζουσα τὴν ἐντολήν της;

Λέγοντες ἂν δὲν σταθῇ ἡ κυβέρνησις, δὲν φανταζόμεθα βεβαίως ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ ἴδωμεν τὸν κ. Τρικούπην πλειονοψηφοῦντα. Τοιαῦτα ὁράματα τὰ βλέπει κανεὶς μόνον εἰς τὸν ὕπνον του. Ὁ κ. Τρικούπης ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ὄρεξιν νὰ παίξῃ ἄλλην μίαν κωμῳδίαν ἀκόμη, τὴν ὄρεξιν ὅμως αὐτὴν δὲν ἔχει οὔτε ἡ πλειονοψηφία οὔτε ἡ ἄλλη, πιστεύομεν, ἐκείνη ἐξουσία, ἡ δυναμένη νὰ ἀπαλλάσσῃ τὸ Κράτος ἀπὸ τοιαῦτα θεάματα. Καὶ ἂν δὲ ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι μετὰ τῆς παρούσης κυβερνήσεως δὲν λήγει καὶ ἡ ἐντολὴ τῆς βουλῆς, ὡς πρὸς τὸν κ. Τρικούπην ὅμως ἔληξεν ἤδη αὕτη ἀπὸ τῆς 27 Ἀπριλίου.

Η ΣΤΑΦΙΣ
ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ
ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ ΕΜΠΟΡΩΝ

Η ΓΝΩΜΗ
ΤΟΥ Κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΦΩΤΗΛΑ

Νυκτερινὴ συνέντευξις.—Μία ἀποκάλυψις.—Προτάσεις οἰνοποιητικῆς ἑταιρίας.—Ἐργοστάσια ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ.—Συμφερότεραι τῆς ἰδέας τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου.—Ἡ ἐπιμονὴ τοῦ κ. Τρικούπη.—Ὁ Κλάους καὶ ὁ Κέλλερ.—Εἷς στίχος τοῦ Σοφοκλέους.—Τὸ σχέδιον τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου.—Τὰ λοιπὰ μέτρα.—Τὰ αἴτια τῆς κρίσεως.—Τὰ θύματα τῆς σταφίδος.—Πῶς νὰ ἐξαπλωθῇ ἡ σταφίς. Ἡ Ρωσσία καὶ ἡ βασιλεία.—Διὰ τὴν Γαλλίαν ὁ φιλελληνισμός. — Ἕδρα οἰνοποιητικῆς ἑταιρίας.—Πολλοὶ λόγοι ὑπὲρ τῆς Ἀγγλίας.— Περὶ Σικάγου.—Λόγοι του ἐν τῇ Βουλῇ.—Περὶ τοῦ χρυσοῦ.—Κατὰ τῆς ἀποτόμου ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς.

Νυκτερινὴ καὶ ἡ συνέντευξις ἡμῶν μετὰ τοῦ βουλευτοῦ τῶν Καλαβρύτων.

Ὁ κ. Φωτήλας μᾶς ἐδέχθη χθὲς ἐν τῇ φιλοξένῳ οἰκίᾳ του, ἐπὶ τραπέζης δὲ ἐπιμήκους, στηριζόμενοι ἠκροάσθημεν αὐτοῦ ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν, καὶ μόνον διεκόπτομεν τὴν ἀκρόασιν, ὅπως ἐκφράσωμεν αὐτῷ τὴν ἔκπληξιν ἡμῶν δι' ὅσα μᾶς ἔλεγε καὶ τὴν εὐχαρίστησιν ἣν ᾐσθανόμεθα διὰ τὴν ἱκανοποίησιν, ἧς ἔτυχεν ἡ ἰδέα ἡμῶν, ὅπως λάβωμεν καὶ μετ' αὐτοῦ συνέντευξιν.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἐκ προκαταλήψεως ἐφρονοῦμεν ὅτι ἀδύνατον ἦτο πολιτευτὴς νὰ ἔχῃ τοσαύτας γνώσεις περὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα σπανίως ἀπησχόλησαν τὴν Βουλήν. Ὁ κ. Φωτήλας, ἐφάνη ὁμιλῶν μετὰ τοῦ κύρους τῆς γνώμης ἑνὸς ἀντιπροσώπου, πολιτευτὴς κάτοχος τοῦ θέματος καὶ ἐμβριθὴς συζητητής.

— Τί ἐν γένει γνωρίζετε περὶ τῆς σταφίδος;

— Καίτοι ὡς βουλευτὴς — ἀπήντησεν ὁ κ. Φωτήλας — θὰ ἦτο ὀρθότερον νὰ ἐκφράσω τὴν γνώμην μου ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς βουλῆς, ἐν τούτοις διότι τὸ ζήτημα φλέγει σήμερον καὶ αἱ συνεντεύξεις τῆς «Ἀκροπόλεως» παρέχουσιν ἐλεύθερον τὸ στάδιον ὅπως διατυπώσωσιν οἱ εἰδότες τὰς γνώμας των, θὰ σᾶς εἴπω καὶ ἐγὼ τὴν ἰδικήν μου. Πρέπει ὅμως νὰ σᾶς ἀνακοινώσω κατ' ἀρχάς, κάτι τι τὸ ὁποῖον μεγάλην ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν φάσιν, ἣν ἔλαβε τὸ σταφιδικὸν ζήτημα διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐμπ. Συλλόγου. Προσέξατέ με, διότι πρόκειται περὶ γεγονότος τὸ ὁποῖον ἐλάχιστοι γνωρίζουσι, δὲν ἐπέστη δ' ὁ καιρὸς ὅπως καὶ ἐν τῇ Βουλῇ ἀνακοινώσω, ἀφοῦ σήμερον ἡ κρίσις, ἡ ὁποία ἐξερράγη ἀποτόμως, δὲν συμπίπτει μετὰ τῆς συγκλήσεως τῆς Βουλῆς. Ὅ,τι θὰ σᾶς εἴπω ἠμπορεῖτε νὰ ἐκθέσητε χωρὶς τίποτε νὰ παραλείψητε, διότι ὑπέρποτε σήμερον ἡ ἀλήθεια πρέπει νὰ λεχθῇ.

Κατὰ τὸ 1889—1890, πρωθυπουργοῦντος τοῦ κ. Τρικούπη, ἦλθεν ἐκ Μασσαλίας ὁ Ἀνδρ. Ἀκρατόπουλος, ἄνθρωπος ἐκτάκτου ὀξυνοίας καὶ σπανίου ἐμπορικοῦ πνεύματος καὶ μοὶ ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἀντιπροσωπεύει ὁμάδα κεφαλαιούχων Ἄγγλων καὶ Γερμανῶν, οἱ ὁποῖοι μέγιστα διαθέτοντες χρηματικὰ κεφάλαια ἐζήτουν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὸ προνόμιον τῆς ἀτελείας τῆς σταφίδος ἐπὶ σκοπῷ ὅπως ἱδρύσωσιν ἐργοστάσια ἐν Λονδίνῳ καὶ Ἀμβούργῳ οἰνοποιητικά. Ἐζήτουν μόνον τὸ προνόμιον τῆς ἀτελείας τῆς ἐξαγωγῆς καὶ τίποτε ἄλλο. βλέπετε δὲ ὅτι αἱ τότε προτάσεις ἦσαν καλλίτεραι πολὺ ἐκείνων τὰς ὁποίας ζητεῖ ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος διὰ τοῦ ὑπομνήματός του, διότι ἐκεῖνοι θὰ ἠγόραζον τὴν σταφίδα εἰς τὴν τρέχουσαν τιμήν, ἡ ὁποία μάλιστα τότε ἦτο διπλασία τῆς σημερινῆς.

Ἐνώπιον τοιαύτης προτάσεως ἐγὼ τί ἠθέλετε νὰ κάμω; Ἀμέσως ἔσπευσα εἰς τὸν κ. Τρικούπην καὶ τῷ ἀνεκοίνωσα τὰς προτάσεις τοῦ κ. Ἀκρατοπούλου, ὁ ὁποῖος μετ' ὀλίγον φεύγων μοὶ ἀφῆκε τὴν ἐντολήν, ὅπως τὸν κρατῶ ἐνήμερον τῆς πορείας τῶν προτάσεών του καὶ τῆς ὑποδοχῆς, ἧς αὗται ἤθελον τύχει παρὰ τοῖς ἁρμοδίοις. Ἀλλ' ὁ κ. Τρικούπης εἰς τὴν πρώτην συνέντευξίν μου πρὸς αὐτὸν μὲ ἀντέκρουσεν, ἰσχυρισθεὶς ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν τοιαύτη ἑταιρία νὰ ἀναλάβῃ τὸ ἔργον, καὶ ἄλλα ἰσχυριζόμενος, κατήντησε δὲ εἰς 4 συνεντεύξεις ἐμοῦ ἐπιμένοντος καὶ αὐτοῦ ἀντεπιμένοντος, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του ὁ κ. Τρικούπης τὰς προτάσεις, ὧν ἐγὼ ἤμην ὁ διερμηνεύς. Ἐκ τῶν σπουδαίων ἐπιχειρημάτων τοῦ κ. Τρικούπη ἦτο καὶ τὸ ἑξῆς· ὅτι ἐὰν ἐν Ἀγγλίᾳ ἱδρύετο τοιαύτη ἑταιρία ἔχουσα τὸ προνόμιον τῆς ἀτελείας τῆς σταφίδος, ὑπῆρχε σοβαρὸς φόβος νὰ μᾶς ἐκδικηθῇ ἡ Γαλλία· σημειωτέον δὲ ὅτι δὲν εἶχεν ἔτι ἐπιβληθῇ ἐκεῖ ὁ δασμὸς τῶν 15 φράγκων.

— Τί ποσὸν σταφίδος ἀνελάμβανε ν' απορροφήσῃ ἡ ἑταιρία πρὸς οἰνοποίησιν;

— Τὸ ποσὸν δὲν ὡρίζετο· θὰ ἦτο ὅμως πολὺ μέγα, διότι ὡς σᾶς εἶπον, ἡ Ἑταιρία ἀντεπροσώπευε κολοσσαῖα κεφάλαια. Ἐλησμόνησα δὲ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἡ σταφὶς θὰ ἐξήγετο ἐντεῦθεν μεταπεποιημένη, εἰς τρόπον ὥστε ἦτο ἀδύνατος πρὸς ἐμπορίαν.

— Λοιπόν;

— Ἐγὼ ἔφυγα ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἐλθὼν ἐνταῦθα ἔγραψα εἰς τὸν κ. Ἀκρατόπουλον ἐν Μασσαλίᾳ τὰ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ κ. Τρικούπη λεχθέντα καὶ ἐπερίμενα νὰ ἴδω τί ἤθελεν ἐπὶ τέλους ἀποφασίσει ὁ κ. Τρικούπης, ὅτε ἐξωδίκως ἔμαθον μίαν ἡμέραν ὅτι ὁ κ. Τρικούπης ἀνέθεσεν εἰς τὸν κ. Κλάους ἐνταῦθα ὅπως ἔλθῃ αὐτὸς εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν κεφαλαιούχων τοὺς ὁποίους ἀντεπροσώπευεν ὁ κ. Ἀκρατόπουλος.

Ὁ κ. Κλάους ὑπέδειξε τὸν κ. Κέλλερ, ὁ ὁποῖος πράγματι ἐστάλη εἰς Λονδῖνον διὰ τὰ περαιτέρω. Ὡς ἔμαθον, ὁ κ. Τρικούπης ἤθελεν ὑπὸ ἄλλον τύπον καὶ ἄλλο σχῆμα νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ σχέδιον, ὅπερ ἐγὼ τῷ παρουσίασα. Τὰς πληροφορίας μου ταύτας ἦλθε νὰ ἐπικυρώσῃ καὶ μία ἐπιστολὴ ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κ. Ἀκρατοπούλου, ὑβριστική. Ὁ κ. Ἀκρατόπουλος παρεπονεῖτο ὅτι ἐγὼ τὸν ἐπρόδωσα, ἀμέσως δὲ ἔσπευσα καὶ τῷ ἔδωσα ἐξηγήσεις καὶ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι πρὸς τὸν κ. Κλάους, ὃν κατ' ὄψιν μόνον γνωρίζω, οὐδὲν ἀνεκοίνωσα καὶ ὅτι μόνον τὸν κ. Τρικούπην κατέστησα κοινωνὸν τῶν προτάσεών του καὶ οὐδένα ἄλλον ἀπολύτως.

Ἔκτοτε τίποτε πλέον δὲν ἔμαθα. Φαίνεται ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἐναυάγησεν, εἴτε διότι ὁ Κέλλερ ἀπέτυχεν, εἴτε διότι ὁ Τρικούπης ἔπεσεν.

— Διατί ὁ κ. Τρικούπης δὲν ἐπείσθη εἰς ὑμᾶς καὶ ἀνέθεσεν εἰς ἄλλους τὴν ἐντολήν;

— Θὰ σᾶς ἀπαντήσω μὲ ἕνα στίχον τοῦ Σοφοκλέους:

Λόγος ἐκ τῶν ἀδοξούντων καὶ ἐκ τῶν δοκούντων ἰὼν αὑτὸς οὐ ταὐτὸν σθένει.

Ὁ κ. Τρικούπης φαίνεται δὲν εἶχε πεποίθησιν εἰς ἐμέ, ἔλαβε δὲ ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν τὸ πρᾶγμα, μόλις ἤκουσε φαίνεται ἀπὸ τὸν Κλάους ὅτι εἶνε πραγματοποιήσιμος.

— Μοὶ εἴπατε ὅτι αἱ προτάσεις ἐκεῖναι ἦσαν πολὺ συμφερώτεραι ἀπὸ τὰς τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου. Πῶς εὑρίσκετε αὐτάς;

— Ἡ ἰδέα εἶνε καλή, καὶ ὀρθῶς σᾶς εἶπεν ὁ κ. Βουρλούμης, ὅτι πρέπει ἡ κυβέρνησις νὰ παραδεχθῇ ταύτην κατ' ἀρχήν. Ἀλλὰ τὸ σχέδιον ἐν ταῖς λεπτομερείαις δὲν εἶνε λογικόν. Διότι δὲν βλέπω διατί ἡ κυβέρνησις νὰ μὴν ἀφεθῇ ἐλευθέρα εἰς τὰς διαπραγματεύσεις, ὅτε θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ πολὺ μεγαλειτέραν τιμήν. Παράδειγμα ἔχετε τὰς προτάσεις τοῦ κ. Ἀκρατοπούλου.

— Τίνα μέτρα κρίνετε συντελεστικὰ εἰς τὴν ἀποσόβησιν τῆς κρίσεως ἐν τῷ μέλλοντι.

— Ὅλοι ἔχουν γνώμας, αἱ ὁποῖαι ἐν τοῖς πλείστοις σημείοις συμφωνοῦσι. Τὸ σχέδιον Φιλοπούλου πολὺ εὐφυές, ἀλλὰ δὲν εἶνε πρωτότυπον. Ἐδῶ πρόκειται νὰ ζητηθῶσιν ἑταιρίαι, ἐνῷ ὡς σᾶς εἶπον παρουσιάσθη ἑταιρία μὲ προτάσεις πολὺ συμφερωτέρας τῶν τοῦ ἐμπορικοῦ Συλλόγου... Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς καταναλώσεως, ὅλα τὰ μέτρα ὅσα προτείνει καὶ ὁ κ. Ἀναγνωστόπουλος καὶ ὁ κ. Βουρλούμης καὶ ἄλλοι, ὅλα εἶνε καλά, ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνῃ δραστηρία ἐνέργεια.

— Ποῖα αἴτια παραδέχεσθε, ὅτι ἐπήνεγκον τὴν σημερινὴν κρίσιν;

— Ἡ γνώμη τοῦ κ. Σωτηροπούλου, ὅτι ἡ ἔλλειψις κεφαλαίων καὶ αἱ χρεωκοπίαι ἔφερον τὴν κατάστασιν αὐτήν, εἶνε κατὰ τὴν γνώμην μου ἀναξία προσοχῆς. Διότι ἂν ὑπῆρχε ζήτησις σταφίδος, θὰ εὑρίσκοντο τὰ κεφάλαια. Τὸ ἐμπόριον τῆς σταφίδος σήμερον ἤλλαξε φάσιν. Ἐξέλιπον ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐκερδοσκόπουν καὶ οἱ ὁποῖοι ἔπεσον θύματα τῶν ὑπὲρ τῆς σταφίδος ἀγώνων των. Καὶ ὁ Ἴγγετ καὶ ὁ Γεροὔσης καὶ ὁ Χαραλάμπης καὶ ὁ Μαλτέζος καὶ ὁ Ἄννινος καὶ ὁ Βουρλούμης καὶ ὁ Στάμος καὶ ἄλλοι. Καὶ αὐτὰ τὰ εὐεργετικὰ καταστήματα Βὰρρ καὶ Φὲλς ἐζημίωσαν σημαντικὰ ποσὰ ἐκ τῆς σταφίδος. Σήμερον τὸ ἐμπόριον διαχειρίζονται ἄνθρωποι περιωρισμένων κεφαλαίων, ἐν οἷς καὶ ὁ Βουρλούμης, ὁ ὁποῖος ἀνέκτησε τὰς ἐργασίας του ἕνεκεν τῆς μεγάλης πίστεως, ἧς ἀπήλαυεν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, μ' ὅλας τὰς καταστροφὰς ἃς ἔπαθεν ἐν τῷ σταφιδοκάρπου.

— Θεωρεῖτε δυνατὴν τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ σταφιδοκάρπου. Ἡ κυβέρνησις τί ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ;

—Εἶνε δυνατόν, ἀρκεῖ νὰ ἐργασθῇ ἡ Κυβέρνησις, οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶνε. Περὶ ἐλαττώσεως τῆς παραγωγῆς διὰ νόμου οὔτε λόγος. Εἶνε μωρὰ ἡ ἰδέα αὕτη. Ὅ,τι πρὸ παντὸς δέον νὰ ἐπιδιώξῃ ἡ Κυβέρνησις, εἶνε αἱ συμβάσεις.

Ὁ κ. Βουρλούμης ὑπέδειξεν ἄλλοτε εἰς τὸν κ. Δραγούμην ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν τροποποίησιν, ἂν ὄχι τὴν κατάργησιν τῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ Βελγίου. Διότι εἰς τὸ Βέλγιον δὲν ἐξοδεύεται ἡ πολὺ ὀλίγη σταφίς, ἐνῷ εἰς τὴν Ὁλλανδίαν, ἡ ὁποία συνορεύει μὲ τὸ Βέλγιον καὶ εἶνε πολὺ ὀλιγαριθμότερον κράτος καταναλίσκει ἀρκετὸν ποσὸν σταφίδος. Ὁμοίως μὲ τὰς Σκανδιναυϊκὰς χώρας. Καὶ μὲ τὴν Αὐστραλίαν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ τι, ἐὰν καταβληθῇ ἐνέργεια διὰ μέσου τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγονται αἱ Αὐστραλιαναὶ ἀποικίαι. Ἠξεύρετε δὲ τί δασμὸς εἶνε εἰς τὴν Αὐστραλίαν, 18—28 σελλήνια τὸ καντάρι, δηλαδὴ μέχρι δραχμῶν τριακοσίων ἢ χιλίας!!!

— Διὰ τὴν Ρωσσίαν τί εἰμπορεῖ νὰ γίνῃ;

— Ἐκεῖ ὅ,τι καὶ ἂν κάμουν οἱ ἰδιῶται, οὐδὲν θὰ κατορθωθῇ. Διὰ τὴν Ρωσσίαν ἠδύνατο νὰ ἐργασθῇ ἡ βασιλεία, ἀλλ' ἡ βασιλεία ἀγρὸν ἀγοράζει. Ἐὰν ἡ βασιλεία εἰργάζετο καὶ μόνον εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν τράπεζαν καὶ εἰς πέντε ἄλλων ἀριστοκρατικῶν οἴκων νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἔδεσμα ἡ σταφίς, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ κατωρθοῦτο ἡ ἐξάπλωσις.

— Διὰ τὴν Γαλλίαν τί φρονεῖτε; Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ καμφθῇ;

— Ἐγὼ φρονῶ ὅτι, ἂν διπλωματικῶς ἐθρύπτετο ὁ Γαλλικὸς φιλελληνισμὸς καὶ πρὸς τοῦτο ἐτίθεντο καὶ ἄλλα μέσα, φέρ' εἰπεῖν καὶ τῆς Ρωσσίας ἡ ἐπέμβασις, θὰ ἦτο δυνατὸν κάτι τι νὰ γείνῃ. Ἄφησε ὅτι καταργουμένου τοῦ δασμοῦ ἐν Γαλλίᾳ, ὁ Γάλλος θὰ πίνῃ εὐθηνότερον οἶνον ἀπὸ τὴν σταφίδα.

— Δὲν μοῦ λέγετε παρακαλῶ τώρα, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ κυβέρνησις μεταβάλῃ εἰς νόμον τὴν εὐχὴν τοῦ ἐμπορικοῦ Συλλόγου, ποῦ πρέπει νὰ ἐγκαθιδρυθῇ ἡ οἰνοποιητικὴ ἑταιρία, ἐν Ἑλλάδι, ἢ ἐν Ἀγγλίᾳ;

— Ἐν Ἑλλάδι; Κάθε ἄλλο. Ἐδῶ ἐναυάγησαν ὅλαι αἱ συνεταιριστικαὶ ἐπιχειρήσεις. Ἡ οἰνοποιητικὴ ἑταιρία ἐναυάγησε δι' ἀδεξιότητα διευθύνσεως καὶ διαχειρίσεως καὶ δι' ἄλλους λόγους. Ἐὰν πηγαίνουν μπροστὰ αἱ ἑταιρίαι Κλάους καὶ Ἄμβουργερ, συμβαίνει τοῦτο διότι ἀντιπροσωπεύουσι τὰ συμφέροντα ὀλιγίστων μετόχων. Οὔτε νὰ συζητῆται κἂν ἡ ἰδέα τῆς ἐγκαταστάσεως μιᾶς οἰνοποιητικῆς ἑταιρίας ἐν Ἑλλάδι. Καὶ ἁπλῶς ἡ ἰδέα ὅτι ἡ κυβέρνησις, ἡ ὁποία θὰ διώριζε τὸ προσωπικόν, θὰ ἀνεμιγνύετο εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, θὰ ἤρκει ὅπως καταστρέψῃ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην. Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι σπουδαῖοι λόγοι ἐπιβάλλουσι τὴν ἐν τῇ ξένῃ ἐγκαθίδρυσιν μιᾶς οἰνοποιητικῆς καὶ πνευματοποιητικῆς ἑταιρίας. Διότι ἐδῶ α) ἐλλείπουσι τὰ κεφάλαια, β') αἱ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις εἶνε ἀτελεῖς, γ') διότι ἐκεῖ γνωρίζουν τὰς συνηθείας τοῦ κόσμου καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ οἰνοπνεύματος θὰ γίνεται τελειοτέρα καὶ μᾶλλον συμβιβαζομένη πρὸς τὰς ὀρέξεις τῶν οἰνοποτῶν· καὶ δ') σπουδαῖος λόγος, ὅτι μία τοιαύτη ἑταιρία ἐν Ἀγγλίᾳ ἐργαζομένη θὰ ἐπεκτείνῃ τεραστίως τὰς ἐργασίας της, εἰς τρόπον ὥστε πολὺ μέγα ποσὸν ἐκ τῆς παραγωγῆς μας θ' ἀπερροφᾶτο ἐν τῷ μέλλοντι πρὸς τοιοῦτον σκοπόν.

— Ἐλέχθη καὶ περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῆς σταφίδος ἐπὶ 15 ἡμέρας.

— Τοιαύτην γνώμην ὑπέβαλον καὶ ἐγὼ εἴς τινας ἐδῶ, ἀλλ' οἱ ἔμποροι οὔτε ν' ἀκούσουν κἂν ἤθελον τοιαύτην ἰδέαν. Πράγματι δὲ δὲν εἶνε ὀρθὴ σήμερον ἡ ἰδέα, καθόσον δὲν εἶνε πλέον καιρὸς νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐμπορικοῦ Συλλόγου.

— Συγγνώμην, ἐὰν δὲν σᾶς ὑποβάλλω τὰ ἐρωτήματα ἐν ἁρμονίᾳ: Ἤθελον νὰ μάθω ἐὰν φρονεῖτε ὅτι συνετέλεσεν εἴς τι ἡ ἔκθεσις Σικάγου;

— Φοβοῦμαι ὅτι τίποτε δὲν κατωρθώσαμεν, ἐνῷ ἦτο δυνατὸν νὰ ὠφελήσῃ τὴν σταφίδα ἡ ἐκεῖ διαμονὴ ἢ τοῦ κ. Βουρλούμη ἢ ἄλλου τινός, ἔχοντος πάντοτε τὴν Κυβερνητικὴν συνδρομὴν καὶ ἐπιχορήγησιν. Πολλοὶ λόγοι συντρέχουν εἰς τὴν ἐκ τοιαύτης ἐνεργείας ὠφέλειαν τῆς σταφίδος.

— Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, καὶ εἰς τὴν Βουλὴν ὡμιλήσατε ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος;

— Ἐν τῇ Βουλῇ πολλάκις ἔλαβον τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος καὶ κατὰ τὸ 1885 ὅτε ὁμοία κρίσις εἶχεν ἐκραγῇ, ὄχι βέβαια ὡς ἡ σημερινή, ὑπεστήριξα ὅτι ἔπρεπε νὰ στρέψωμεν ὅλην τὴν προσοχὴν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ νὰ κάμωμεν πᾶσαν δυνατὴν παραχώρησιν, ὅπως ἐπιτύχωμεν τὴν κατάργησιν τοῦ δασμοῦ, ὁ ὁποῖος τότε δὲν ἦτο ὁ σημερινός, ἀλλὰ μικρότερος. Ὁ κ. Ρικάκης ὅμως ἦτο ἐναντίος πρὸς τὴν ἰδέαν ταύτην, φρονῶν ὅτι ἔδει νὰ ἀφοσιωθῶμεν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Οἱ λόγοι ἡμῶν ἐδημοσιεύθησαν τότε εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν» καὶ ἐσχολιάσθησαν. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν πάντοτε ἔχομεν σταθερὰν κατανάλωσιν, οὐδεὶς φόβος μήπως πάθῃ τι ἡ ἐκεῖ κατανάλωσις, ἀλλ' ὁ ἐν Γαλλίᾳ κίνδυνος ἦτο σοβαρὸς καὶ εἴδετε τὸν βαρὺν δασμόν, ὅστις ἐπεβλήθη εἰς τὴν σταφίδα κατόπιν.

Ἡ συνέντευξις καθίστατο ἐνοχλητικὴ πλέον κατόπιν διώρου σχεδὸν διαμονῆς μου πλησίον τοῦ κ. Φωτήλα, ἐξέφρασα δὲ τὴν ἐπιθυμίαν ν' ἀποσυρθῶ, ἀλλ' ὁ κ. Φωτήλας ἐννοήσας τί ἐζήτουν μὲ ἀφώπλισεν εἰπών.

— Δύνασθε οἱανδήποτε ἐρώτησιν ἐπὶ οἱουδήποτε ἀντικειμένου νὰ μοὶ κάμητε.

— Τότε, τῷ ἀπήντησα ὡσανεὶ μόλις ἀπὸ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης ἤρχιζα τὴν συνέντευξίν μου, ἤθελα καὶ περὶ τῆς ὑψώσεως τοῦ χρυσοῦ νὰ μοῦ εἴπητε τὴν γνώμην σας.

— Δηλαδή, διατί εἶνε ὑψωμένος ὁ χρυσός;

Ἀλλ' εἶνε γνωστὰ τὰ αἴτια. Προσφέρεται ὀλίγος χρυσὸς καὶ ζητεῖται πολύς. Ἂν θὰ ὑψωθῇ ἀκόμη; Θὰ ὑψωθῇ, ἂν δὲν γίνῃ κανὲν δάνειον μὲ ἐγγύησιν κανένα φόρον. Πρὸς τούτοις δὲ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία δέον ν' ἀρθῇ βαθμιαίως. Ἄρσις τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ἀπότομος θὰ γεννήσῃ ἀνεπανορθώτους καταστροφάς....

— Ἀλλ' ὁ κ. Τρικούπης φρονεῖ τὸ ἐναντίον.

— Ἠμπορεῖ νὰ φρονῇ ὁ κ. Τρικούπης, ἀλλ' ἐγὼ φρονῶ ὅ,τι σᾶς εἶπον.

— Ἡ ἐπιψήφισις τῆς συμβάσεως τοῦ Φαίντιγγ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν κατεύνασιν τοῦ χρυσοῦ;

— Δὲν τὸ πιστεύω. Διότι καὶ ἂν ψηφισθῇ ἡ σύμβασις, δὲν θὰ παύσωσιν αἱ ἀνάγκαι τῆς ἀγορᾶς.

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν ταύτην ἔκρινα καλὸν νἀποσυρθῶ ὁριστικῶς. Μόλις δ' ἠγέρθην καὶ εἰσῆλθεν ἡ εὐγενεστάτη κυρία Φωτήλα, μειδιῶσα, ἴσως διὰ τὸν ἠρωισμόν, μεθ' οὗ ἡ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ συζήτησις διεξήγετο ὑπὸ τὴν θερμοπομπὸν λυχνίαν καὶ τὸν ἀτμοσφαιρικὸν καύσωνα.

Φεύγων ἐξέφρασα τὴν εὐγνωμοσύνην μου εἰς τὸν κ. Φωτήλαν διὰ τὴν πολύτιμον συνδρομήν του καὶ προεξώφλησα τὴν συγγνώμην του διὰ τὴν τυχὸν ἀχρωμάτιστον ἀναπαράστασιν τῶν γνωμῶν τὰς ὁποίας μοὶ ἐξέθηκε μετὰ τόσης σαφηνείας καὶ μετ' ἀπαραμίλλου μεταδοτικότητος. Ἂς λάβῃ ἄλλως τε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἔκθεσις τῶν κατὰ τὴν χθεσινήν μας συνέντευξιν λεχθέντων κατεστρώθη ἐπὶ τοῦ χάρτου ἐντὸς ἑνὸς σιδηροδρομικοῦ βαγονίου εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθον μεταβὰς μέχρι τῆς διασταυρώσεως τῶν τραίνων, μόνον καὶ μόνον ἵνα μεταδώσω ἐνωρίτερον τὰς σκέψεις τοῦ ἐκ τῶν ἀρίστων βουλευτῶν τοῦ Νομοῦ μας ἐπὶ τοῦ φλέγοντος σταφιδικοῦ ζητήματος.

Αὔριον τὴν μετὰ τοῦ κ. **Πατρόκλου Χαραλάμπους** συνέντευξίν μας.

Ἔκδοσις Μεσημβρινή

ΑΘΗΝΑΙ, 19 Σεπτεμβρίου 1893.

Αἱ συνεντεύξεις μας. Δὲν ἠξεύρομεν ἂν θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ριφθεῖσα ἰδέα περὶ συνελεύσεως ἐνταῦθα σταφιδικοῦ συνεδρίου πρὸς συζήτησιν τοῦ ζητήματος τῆς σταφίδος καὶ ὑπόδειξιν τῶν πρὸς ἐξάπλωσιν τῆς καταναλώσεως αὐτῆς ἀπαιτουμένων μέτρων. Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ ὅμως νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι κατὰ μέγα μέρος ἀναπληροῖ τὸ συνέδριον αὐτὸ ἡ «Ἀκρόπολις» διὰ τῶν συνεντεύξεών της. Αἱ Πάτραι, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὴν γενικὴν ἀποθήκην τῆς σταφίδος, συγκεντροῦσαι ὅλον σχεδὸν τὸ ἐν Πελοποννήσῳ παραγόμενον ποσὸν καὶ κανονίζουσαι τὰς τιμὰς αὐτῆς, αὐταὶ ἠμποροῦν νὰ καυχηθοῦν ὅτι ἔχουν καὶ τοὺς περισσοτέρους καὶ μᾶλλον μορφωμένους γνώστας τοῦ ζητήματος τῆς σταφίδος, δυναμένους νὰ ἀποφανθοῦν περὶ αὐτοῦ μετὰ κύρους. Καὶ αἱ γνῶμαι τῶν ἀνδρῶν τούτων ὅλων παρελαύνουν διὰ τῶν στηλῶν τῆς «Ἀκροπόλεως» σαφεῖς καὶ εὐκρινεῖς, ὅπως τὰς διατυπώνει ὁ τόσον ἐντέχνως διεξάγων τὰς συνεντεύξεις Πατρινὸς τακτικὸς ἀνταποκριτής μας. Δὲν παραμελεῖ ὁ ἀνταποκριτής μας οὐδεμίαν γεννωμένην ἀπορίαν, εἴτε περὶ τῆς τύχης τῆς φετεινῆς ἐσοδείας εἴτε περὶ τοῦ μέλλοντος, ἐνθαυμαστῇ δὲ σαφηνείᾳ διατυποῦνται αἱ τόσον σημαίνουσαι ἐρωταποκρίσεις, καὶ τὸ σταφιδικὸν πρόβλημα καθορίζεται μὲ ὅλας τὰς δυσχερείας του καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν προτεινομένας ὑπὸ ἑκάστου λύσεις. Ἔχουν βεβαίως καὶ αἱ ἄλλαι σταφιδοφόροι ἐπαρχίαι τοὺς μορφωμένους ἐμπόρους καὶ σταφιδοκτήμονάς των, οἵτινες ἠμποροῦν νὰ εἴπουν ἀξίαν προσοχῆς γνώμην, δὲν θὰ ἀπέβαινε δὲ ἄσκοπος καὶ τῆς γνώμης αὐτῶν ἡ ἔκφρασις. Ὅπως ἐτέθη ὅμως ὑπὸ τοῦ, ἀξίου συγχαρητηρίων διὰ τοῦτο, ἀνταποκριτοῦ μας τὸ ζήτημα ἐν Πάτραις, ἐξαντλεῖται πᾶσα ἀπορία, νομίζομεν δὲ ὅτι οὐδεμία αὐτοῦ φάσις μένει ἀνεξέταστος.

Διὰ τοῦτο ἐνομίσαμεν ὅτι μᾶς ἐπιτρέπεται ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι αἱ συνεντεύξεις μας ἐπιτυγχάνουν, ἐν μέρει τοὐλάχιστον, ὅ,τι θὰ ἐπεδίωκε τὸ σταφιδικὸν συνέδριον. Δὲν λέγομεν ὅμως καὶ ὅτι καθίσταται οὕτω περιττὸν τὸ συνέδριον. Τοὐναντίον, φρονοῦμεν ὅτι μὲ τὴν ἐκδηλουμένην εἰς τὰς συνεντεύξεις μας σύγκρουσιν τῶν ἰδεῶν τῶν ἐμπειρογνωμόνων, συνέδριον πρακτικόν, τὸ ὁποῖον νὰ βασανίσῃ τὰς γνώμας αὐτάς, περιλαμβάνον ἀντιπροσώπους ὄχι ἐκ Πατρῶν μόνον, ἠμποροῦσε νὰ ἀπολήξῃ εἰς ἓν συμπέρασμα μᾶλλον καθωρισμένον, τὸ ὁποῖον, καὶ ἂν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δὲν ἦτο ἐφαρμόσιμον, θὰ διεφώτιζεν ὅμως τὴν κυβέρνησιν καὶ τὴν Βουλὴν εἰς τὰς μελέτας τῶν μέτρων, δι' ὧν θὰ ἀποφύγωμεν εἰς τὸ μέλλον κρίσεις ὡς ἡ φετεινή. Τόσῳ δὲ μᾶλλον θεωροῦμεν ἀναγκαῖον τὸ συνέδριον, καθόσον εἰς τὴν φωνὴν καὶ τὰς συζητήσεις τοῦ τύπου σπανίως, δυστυχῶς, ἔδωκαν τὴν ἁρμόζουσαν προσοχὴν οἱ σοφοί μας νομοθέται, πολλαὶ δὲ περὶ πολλῶν σπουδαίων ζητημάτων γνῶμαι ἀπηθανατίσθησαν εἰς τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων, χωρὶς νὰ ταράξουν τὴν νωχέλειαν τῶν ἑλλήνων ἁρμοδίων. Δὲν ὑπάρχουν δέ, δυστυχῶς, οὔτε εἰς ὅλας τὰς σταφιδοφόρους ἐπαρχίας σωματεῖα ἱκανὰ νὰ συζητήσουν περὶ τῆς μαστιζούσης αὐτὰς κρίσεως καὶ τοῦ μεγαλητέρου ἀκόμη κινδύνου, ὅστις τὰς ἀπειλεῖ εἰς τὸ μέλλον, καὶ ἐπιβάλουν τὸ πόρισμα τῶν συζητήσεών των εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐκείνην, ἥτις δύναται νὰ πολεμήσῃ τὸ κακόν.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ τὸν

ΡΑΚΟΣΥΛΛΕΚΤΗΝ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

ἀρκεῖ νὰ σᾶς ἀναφέρωμεν τὸν **Βαρῶνον Ὄφμαν**. Τί τέρας! οἷα ἀπεχθὴς μορφή! Σᾶς ἔρχεται νὰ τὸν **συλλάβετε** ἀπὸ τὸν λαιμὸν καὶ νὰ τὸν **κομματιάσετε**.

Ὁ ἐκδότης Γ. Δ. ΦΕΞΗΣ.

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΝ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑ Και ΣΟΥΛΗ
(Πρώην ΠΑΠΑΡΡΗΓΑ)

25 *Ὁδὸς Εὐριπίδου παρὰ τῇ Ν. Ἀγορᾷ* 25

Πλοῦτος εὐρωπαϊκῶν καὶ ἐγχωρίων ὑφασμάτων.

Κέρδος εἰς τοὺς ἐνδυομένους 35 0/0 σχετικῶς πρὸς ὅλα τὰ ἐμπορορραπτικὰ καταστήματα.

Στερεότης καὶ κομψότης τελεία.

Δι' ὅλας τὰς τάξεις καὶ δι' ὅλα τὰ βαλάντια

ΛΥΚΕΙΟΝ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ

Περιλαμβάνει νηπιαγωγεῖον ἀρρένων καὶ θηλέων 4—7 ἐτῶν, δημοτικόν, ἑλληνικὸν Σχολεῖον καὶ γυμνάσιον πλῆρες ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Αἱ μὲν ἐγγραφαὶ ἤρξαντο καὶ ἐξακολουθοῦσι, τὰ δὲ μαθήματα ἄρχονται τῇ 6ῃ Σεπτεμβρίου.

Ὁ μαιευτὴρ γυναικολόγος κ. Γεράσιμος Μελισσινὸς μετῴκησεν ἐπὶ τῆς πλατείας Ὁμονοίας παραπλεύρως τοῦ κουρείου Ἀψεδόυ.

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ
ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ

ΤΟ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΨΗΦΙΣΜΑ

Μετὰ πείσματος καὶ θορύβου διεξήχθη ἡ χθεσινὴ β' συνέλευσις τῶν ἐμπόρων ἐπὶ τῆς νομισματικῆς κρίσεως. Ἡ μικρὰ τῶν λέσχη ἐπαρουσίαζε τὴν εἰκόνα Βουλῆς ἐν θυελλώδει συνεδριάσει, καθ' ἣν οὐχὶ σπανίως ὁ θόρυβος ἀντικαθιστᾷ τὰς ἀγορεύσεις καὶ αἱ μεμονωμέναι κραυγαὶ τὰ λογικὰ ἐπιχειρήματα. Ἡ παρομοίωσις αὕτη δὲν εἶνε ὑπερβολική, ἂν ἀναλογισθῆτε μάλιστα, ὅτι αἱ λέξεις *προϋπολογισμός, ἐθνικοὶ Πόθοι, ἀτάσθαλος διοίκησις, φάϊντιγγ καὶ φούντιγγ, ἐλλείμματα καὶ ἰσοζύγια* ἦσαν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ ὅτι ἐπεισόδια ἀτομικῶν ἐξυβρίσεων, προκληθέντα ἐν τῇ θέρμῃ τῶν συζητήσεων, μικροῦ δεῖν ἐλάμβανον τραγικὰς διαστάσεις. Ἀλλ' ἡ φρόνησις καὶ ἡ παρέμβασις τρίτων ἐκυριάρχησαν ἐν τέλει καὶ προελήφθη πᾶσα ῥῆξις.

Ἦν δὲ ἡ εἰκὼν τῆς βουλῆς πλήρης μὲ τὰς ὁμάδας τῶν συμπολιτευομένων καὶ ἀντιπολιτευομένων, μὲ τοὺς κυβερνητικοὺς καὶ ἀντικυβερνητικούς, μὲ τοὺς ἀδιαλλάκτους καὶ συντηρητικούς, μὲ τοὺς κωλυσιεργοῦντας καὶ ἀντιπράττοντας.

Ὁ προεδρεύων κ. **Χουτόπουλος** ἐφρόντισε νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἐγκαίρως παρομοίων σκηνῶν καὶ ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς συνεδριάσεως περὶ ὥραν 10ην εἶπε τὰ ἑξῆς πρὸς τοὺς συναδέλφους του, ἀνερχομένους περίπου εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑξήκοντα:

Κύριοι.

«Ἐκλήθημεν ἐδῶ διὰ νὰ συνεχίσωμεν τὴν διακοπεῖσαν πρό τινων ἡμερῶν συνεδρίασιν. Θέμα συζητήσεως εἶνε ἡ νομισματικὴ κρίσις. Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος καὶ μόνον δέον ν' ἀσχοληθῶμεν, δὲν θὰ ἐπιτρέψω δὲ διαλόγους καὶ διακοπάς. Ὅποιος θέλει τὸν λόγον, ἂς προσέλθῃ».

Νεαρὸς τὴν ἡλικίαν, κοντός, παχύς, φρεσκοξυρισμένος καὶ μὲ λεπτὸν μαῦρο μουστακάκι ἐχώρησε πρὸς τὸ σφαιριστήριον ὁ ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Ἀναβρυτηρίου ἔμπορος ὑφασμάτων κ. **Βόγλης**. Τὸν ῥήτορα ὑποδέχεται τὸ ἀκροατήριον ἐν σιγῇ καὶ ἐκεῖνος ἀρχίζει μετὰ προφανοῦς συγκινήσεως.

«— Κύριοι, λυποῦμαι ὅτι δὲν παρευρέθην κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν. Ἀνέγνωσα ὅμως εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὅτι ἡ συζήτησις εἶχε λάβῃ πολιτικὴν χροιάν. (Θόρυβος).

Πολλοί. Ὄχι, ὄχι, ποῖος τὸ εἶπε! Δὲν ὡμίλησε κανεὶς περὶ πολιτικῆς, καὶ καλὸν εἶνε νὰ γραφῇ εἰς τὰ πρακτικά.

Βόγλης. Χαίρω πολὺ διὰ τοῦτο καὶ περισσότερον, διότι ἐξεκαθαρίσθη τὸ ζήτημα... Λοιπὸν ἡμεῖς ἐρχόμεθα ἐδῶ σήμερον διὰ νὰ ὑποδείξωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ μέσα, δι' ὧν θὰ κατορθωθῇ νὰ βελτιωθῇ ἡ κατάστασίς μας. Ἀλλά, κύριοι, τοῦτο εἶνε ἔργον μακρῶν συζητήσεων καὶ ἡμεῖς καιρὸν δὲν ἔχομεν. Ἡ κρίσις ἐξερράγη φοβερά, αἱ συνέπειαί της γίνονται εἰς ὅλους μας αἰσθηταί. Θεωρῶ λοιπὸν καλὸν νὰ ἐκφράσωμεν μίαν εὐχὴν πρὸς τὸν Ἄνακτα νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν ἐπάνοδόν του, νὰ ἀποταθῶμεν δὲ εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ τὴν παρακαλέσωμεν νὰ ληφθοῦν ἐπὶ τέλους κάποια μέτρα βελτιώσεως καὶ ἀνορθώσεως.

Πολλοί. Μάλιστα, μάλιστα. Αὐτὸ νὰ γείνῃ.

Καὶ τοῦ κ. Βόγλη καθήσαντος εἰς τὴν θέσιν του, ἠγέρθη ὁ κ. **Ζαχαρίας** ὅστις ἀφ' οὗ ἐν εἴδει προλόγου μᾶς ὡμίλησε περὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος χωρὶς νὰ καταλήξῃ εἰς συμπέρασμα, ἠσχολήθη κατόπιν μὲ τὴν πρότασιν τοῦ προλαλήσαντος, τὴν ὁποίαν ἀντέκρουσε πάσῃ δυνάμει.

«— Κύριοι, εἶπεν ὁ γηραιὸς ἔμπορος, ὁ προλαλήσας μᾶς προτείνει νἀποταθῶμεν εἰς τὸν ἄνακτα. Διὰ ποῖον λόγον, παρακαλῶ; Ἡμεῖς ἤλθομεν ἐδῶ νὰ συζητήσωμεν τὰ αἴτια ἕνεκα τῶν ὁποίων πάσχομεν, καὶ οὐχὶ νἀπευθύνωμεν ἀναφορὰς πρὸς τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα. Διὰ νὰ τοῦ εἴπωμεν τί εἰς τὴν ἀναφοράν μας; ὅτι δὲν ἀντιλαμβάνεται τὴν κατάστασιν; ὅτι πρέπει αὐτὸς νὰ μᾶς σώσῃ; Ἀλλὰ μὴ λησμονῆτε, κύριοι, ὅτι ὁ Βασιλεὺς δὲν κυβερνᾷ καὶ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τὰ ὅρια τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος. Ὁ Βασιλεὺς ἔχει πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν κυβέρνησιν. Ἂν νομίζῃ ὅτι ἡ κυβέρνησις αὐτὴ δὲν ἐκτελεῖ τὸ καθῆκόν της, δύναται νὰ τὴν παύσῃ χωρὶς νὰ τοῦ ὑποδείξωμεν τὸ καθῆκόν του. Πρέπει λοιπόν, κύριοι, νὰ σκεφθῶμεν σοβαρώτερον περὶ τῆς καταστάσεως. Δι' αὐτὸ καὶ ἐκλήθημεν· νὰ ἀνεύρωμεν τὰ αἴτια τῆς κρίσεως καὶ νὰ προτείνωμεν τὰ μέσα τῆς θεραπείας. Νἀποταθῶμεν δὲ ἱεραρχικῶς. Νομίζετε, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦτο, τοῦ Δηλιγιάννη, τοῦ Τρικούπη, ὁποιαδήποτε ἄλλη, δὲν θὰ ἐφρόντιζε ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας καὶ ἀπὸ καθήκοντος νὰ λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα, ἐὰν εἶχε τοιαῦτα;

Πρέπει λοιπὸν νὰ ὑποδείξωμεν τὰ αἴτια καὶ νὰ ζητήσωμεν τὰ μέσα τῆς θεραπείας, ὡς σωματεῖον σοβαρὸν ὅπου εἴμεθα. Κατὰ τύχην εἶδα προχθὲς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Ράλλην καὶ μοῦ εἶπε: «Τί σεῖς νομίζετε, ὅτι εἶνε τὸ αἴτιον τῆς ὑπερτιμήσεως τοῦ χρυσοῦ; Ποίας ἀνάγκας προμηθείας συναλλάγματος ἔχετε; Εἴπατέ μας τὸ ποσὸν τῆς ζητήσεως διὰ νὰ ἐννοήσωμεν, πῶς ἐνῷ τὸ φράγκον ἔχει σήμερον 1 καὶ 70/00 ἐπὶ παραδείγματι, αὔριον ἀναβαίνει εἰς τὰ 1 καὶ 85. Ἐζητήθησαν ἄρά γε παρ' ὑμῶν τόσα ἑκατομμύρια χρυσοῦ διὰ νὰ προκληθῇ τοιαύτη ὑπερτίμησις ἐν διαστήματι μιᾶς ἡμέρας;» Αὐτὰ μοὶ εἶπεν ὁ κ. ὑπουργὸς καὶ τὰ εὑρίσκω ὀρθότατα. Ἂς ὁρίσωμεν λοιπὸν τὰς ἀνάγκας μας καὶ ἂς εἴπωμεν καὶ τὰ μέσα τῆς θεραπείας, ὅπως τὰ ἐφαρμόσῃ ἡ Κυβέρνησις.

Μία φωνή. Καὶ δὲν μᾶς λέτε σεῖς, ποῖα εἶνε αὐτὰ τὰ μέσα;

— Ἐγὼ σᾶς εἶπα, ἐξακολουθεῖ ὁ κ. Ζαχαρίας. Ὁρίσατε πρῶτον, ποίας ἀνάγκας ἔχομεν, καὶ τὰ μέσα, ἂν ὑπάρχουν τοιαῦτα, τὰ εὑρίσκει ἡ Κυβέρνησις. Ἡ ἰδέα δὲν εἶνε ἰδική μου, ἀλλὰ τοῦ κ. Ράλλη.